

Fiksjon fusjonert med fakta

Trond Borgen

Publisert: 8. mai 2009 12:46 Oppdatert: 8. mai 2009 12:46

«HÅ GAMLE PRESTEGARD: Maria Vagle, installasjon, video, verksted og performance.»

Erindringsarbeid hvor fiksjon rekonstrueres som fakta og hvor kunstneren blir både kunstens subjekt og dens objekt. Trond Borgen tekst og foto

Maria Vagles prosjekt på Hå er både interessant og godt. Tilsynelatende rekonstruerer hun en stue og noen møbler i Havanna, ved hjelp av en liten modell av et rom og noen kartongutskjæringer i full målestokk. Hun skriver at hun har foretatt oppmålinger av huset og møblene mens eieren, Maria, enten sov eller var ute, og at det er resultatene av dette arbeidet hun nå viser på denne utstillingen.

Men så er det ikke så enkelt og liketil likevel: Teksten som beskriver prosjektet er ikke undertegnet Maria Vagle, kun Måleren; kanskje er dette en fiktiv karakter som lister seg inn i huset og livet til kunstneren selv, inn i et kunstverk som heter Måleren. I Marias hus. Denne målerens plan er å måle opp hele huset til Maria, uten å bli sett - en krenkelse av privatlivets fred, ytterligere krenket i og av denne utstillingen, som ikke bare rommer pappversjonen av Marias møbler, men også en video som viser en sovende kvinne i en seng.

Vagle er sparsom med konkret informasjon; i stedet skriver hun nokså tvetydig om denne

måleren og hennes eller hans gjøren og laden med en funnet hyssingstump med små knuter for hver 10. cm som eneste måleinstrument. Slik bygger hun inn en usikkerhet i hele prosjektet: Skal jeg tro på denne historien, eller skal jeg velge å oppfatte den som ren fiksjon? Jeg blir hengende i limbo, for Vagle holder døren åpen til begge sider. Og nettopp dette uforløste i min sannhetssøken er det sentrale i opplevelsen av dette som et interessant og enigmatisk prosjekt. Hvis Vagle ikke er Måleren men har en inntrenger, en måler som måler opp hennes eget liv, hennes hus, hvorfor er det da Vagle som under deler av utstillingen har en performance hvor hun står ved verkstedbenken og viderefører oppmålingen i form av skaping av flere pappmodeller av Marias møbler? Mentalt sett er dette en gordisk knute; i galleriet er det også en rent fysisk arbeidssituasjon hvor erindringsarbeidet gjøres konkret og umiddelbart forståelig: Møbler hun ikke har, men som hun eller noen engang har sett og brukt, gjenskapes i form av todimensjonale skygger av seg selv. Det er fiksjonen som rekonstrueres som fakta.

Nede i stuene i det gamle våningshuset på prestegården jobber en Maria møysommelig med å fastholde det som ikke lenger finnes i fysisk forstand, annet enn som et minne; i etasjen over ligger en annen Maria, tittelens, og sover. Kanskje drømmer hun alt dette, kanskje blir vi, som publikum, en del av drømmen når vi besøker denne drømmeverdenen. Kanskje krenker jeg, idet jeg går inn i denne installasjonen, Marias verden like mye som måleren gjorde da disse målene ble opptatt og fastholdt. Jeg oppslukes av det gåtefulle på Hå og ser meg om etter en hyssingstump med små knuter på.